

ALEMANIAKO EZKERRA

BSW geratzeko etorri da

Alemaniano Brandenburgo estatuaren azken hauteskundeetan Sahra Wagenknecht Aliantzak (BSW) botoen %13,5 lortu zuen. Alderdia Sahra Wagenknecht-ek sortu zuen, Die Linke alderdi ezkertiarren kide ohiak. Die Linke botoen %10,7tik %3ra iragan da, eta estatuko legebiltzarretik kanpo geratu da, Berdeak moduan. BSW alderdi berria nola ikusten duten azaltzen dute Ingar Solty eta Sebastian Friedrichek *Jacobin* aldizkarian. Rosa Luxemburg Fundazioko ikertzailea da Solty eta Friedrich Hanburgoko kazetaria.

 INGAR SOLTY - SEBASTIAN FRIEDRICH

A Sahra Wagenknecht Aliantza (BSW) alderdiaren sorrerak eztabaida piztu zuen: Alemaniarentzako Alternatiba (AfD) eskuin muturreko alderdiaren gorakada lagundu edo zailduko ote zuen? BSW ofizialki sortu aurretik ere, Sahra Wagenknechten alderdiak eskuinaren gorakada moteldu eta Alemaniako eztabaida politikoa gai sozioekonomikoetara bideratu ahal izateko itxaropena adierazi genuen, tradizionalki ezkerria indartsuena den eremura.

BSW urtarrilaren amaieratik existitzen da eta hiru hauteskudetako parte hartu du: Europako Parlamentukoetan eta Alemaniako ekialdeko bi eskualdekoetan, Saxonian eta Turingian. Gauzatu al dira itxaropen horiek? BSWk lagundu al du eskuinaren aurka borrokatzen edo lagundu al du paisaia politikoa eskuine-rantz lekualdatzen?

Ekaineko Europako hauteskundeetako boto-emaileen joan-etorrien azterke-

tak iradokitzen duenez, BSWren emaitzek Die Linke ezkerreko alderdiari eta boterean dagoen alderdi sozial-demokratari (SPD) egin zieten kalte. Infratest Dimap institutuaren arabera, BSWko boto-emaile gehienek lehen SPDri (Alemaniako Alderdi Sozialdemokrata) eta Die Linkeri ('Ezkerra' esan nahi du) ematen zieten botoa: 580.000 boto-emailek SPDri eta 470.000 boto-emailek Die Linkeri. BSWko 160.000 boto-emailek soilik bozkatu zuten AfDren alde 2021eko hauteskunde federaletan. Inkesta horren arabera, irailaren 1ean BSWk Turingian eta Saxonian zituen boto gehienak ere ezkerretik zetozen (zentzu zabalean), eta AfDtik zati txiki bat baino ez.

Lehen begiratuan, agerikoa dirudi BSWk ezkerreko alderdien botoak jasotzen dituela eta AfDko hautesleak ez dituela ia murrizten. Urte hasierako inkestetan, AfDk botoen %22 inguru lortu behar zuen estatu mailan, baina %16

baino ez zuen eskuratu Europako hauteskundeetan. Agian argigarriagoa da hauteskunde osteko inkestetan haren boto emaileen ia erdiak adierazi zuela AfDri eman ziola botoa, baina ez oso uste sendoagatik, baizik eta beste alderdiekin desengainatuta egoteagatik.

Hautesle horiek, teoriarik, konbentzituak izan litezke berriro eremuz aldatzeko, alternatiba erakargarri bat proposatzen bazaie. Ikuspegi hori aberastasanaren birbanaketa-neurriak proposatzean datza, gutxienez AfDko hautesleen multzo bat zatitzeko. Bali-teke AfDko hautesleak gero eta gehiago proletarizatzea, eta prozesu hori eskuin erradikaleko alderdietan ikus daiteke AEBetan, Frantzian, Erresuma Batuan eta beste herrialde batzuetan, baina ez da saihestezina. Indar sozialistek hautesle horiengana jo dezakete eta, gainera, jo behar dute, eta ez beren burua babesteagatik bakarrik.

Sahra Wagenknecht-en izena darama alderdiak (BSW, behin-behinekoz); Die Linke ezkerreko alderdiaren buruzagietakoa izan zen aurretik.

DESAZELERAZIO MOTELA

BSW establishmentaren aurkako alternatiba gisa ikusten da, Alemaniako sindikatu-konfederazioari lotutako Ikerketa Ekonomiko eta Sozialeko Institutuaren (WSI) azterlan baten arabera, bereziki Ekialdeko Alemanian eta berriki AfD bozkatu dutenen artean. PDS (Sozialismo Demokratikoaren Alderdia, Die Linkeren aitzindarietako bat) ahaltzua zen eskualdeetan eta komunitateetan. BSWk arrakasta du langabezia-tasa handia den eta biztanleria zahartuta dagoen eskualdeetan. WSIren arabera, bereziki erakartzen ditu errenta baxuko hautesleak, etorkizunari buruz ezkerreko direnak eta erakundeetan ia konfiantzarik ez dutenak.

Turingia eta Saxoniako BSWren emaitzek batez ere Die Linke kaltetu zuten, baina ziurrenik AfD are gehiago aurreratzea ere eragotzi zuten. Bi lander horietan, inkestek botoen %35-36 ema-

---

Lehen begiratuan, agerikoa dirudi BSWk ezkerreko alderdien botoak jasotzen dituela eta eskuin muturreko AfDko hautesleak ez dituela ia murrizten

ten zizkioten AfDri. Infratest Dimap-en arabera, Turingian inkestatutako BSWko boto-emaitzen %26k adierazi zuen AfDri emango ziola botoa, BSWri emateko aukerarik izan ez balu. Saxonian, zifra hori %33raino igoko litzateke. Ehuneko hori

AfDren emaitza errealarekin alderatuz gero, alderdi horrek %37 lortuko zukeen Turingian eta %35 inguru Saxonian.

Seguruenik, BSWra pasatu diren Die Linkeko boto-emaitze ohi askok ez lioke botorik emango azken horri, BSWk gora egin aurretik ere haren ospea beherantz zihoalako. Zenbakiei dagokienez, BSWa AfDren igoera zertxobait moteltzeko moduan egon da, baina ez da inola ere aringarria izan. Zer esan daiteke Alemanian, oro har, eztabaida politikoan eta komunikabideen erretorikan izan duen eraginaz? Alderdiaren arrakasta erlatiboak esan nahi du, ezkerreko eta ezker liberalaren sektore zabalek dioten bezala, horizonte politikoa eskuinerantz lerratzen ari dela?

Eskala sozialaren goikoekin edo behekoekin da leiala BSW? Politika ekonomikoan eta sozialean BSWk argi sentiarazi du bere presentzia. Die Linke alderdiko diputatu ohiak osatutako talde parlamenta-

BSW Die Linkeren eskuinean dago gai sozio-ekonomikoetan, edota immigrazioari dagokionez, baina oraindik establishmentaren aurkako indartzat har daiteke

rioaren lehen eskaeretako bat gutxieneko soldata igotzea izan da. Pentsioak handitzea ere eskatu du alderdiak. Aldi berean, etengabe hitz egiten du enpresa txiki eta ertainen (ETE) sustapenez, "arrazionaltasun ekonomikoa" kontsignatuz hartuta.

Orientazio hori kontraesankorra da. Kapitalaren eta lanaren arteko antagonismoa bereziki indartsua da ETEen eta soldatapekoen artean. Ekonomikoki dinamikoak ez diren eskualdeetako enpresa txikien ustez, jardun sindikalaren aurkako jarrera sendo bat erakustea funtsezkoa da estatuko zein nazioarteko lehia kapitalistari aurre egiteko. BSWko ezkerreko indarrentzat, halaber, garrantzitsua da epe laburrean "monopolioen aurkako aliantzetan" oinarritutako politika ekonomikoa garatzea. BSWren ustez, gobernu federalak -SPDK, Berdeak eta FDPko neoliberalak- enpresa handien aldeko industria-politika egiten du, eta horrek benetako lehia kapitalista faltsutzen du. Kritika horretan, BSW asko gerturutzen da FDPren ikuspegira.

Hala ere, ETEei hainbat gauza agintzen die BSWk eta soldatapekoei beste hainbat, eta hor sortzen diren kontraesanek tentsioa ekar dezakete alderdira. Batetik, BSW kapitalaren gaineko zergak handitzearen aurka dago, eta langabeen aurkako zigor zorrotzagoak babesten ditu, kalitate txikiagoko enpleguak onartzera behartzeko; bestetik, erretiro handiagoak eta industria- eta egitura-politika sendoagoak eskatzen ditu langileak laguntzeko.

Bestalde, ez da oso gertagarria Errusia-Europa lankidetzaren energetikora itzultzea, ezta egoera horrek ekarri zuen elektrizitate industrialaren garaiko prezio baxuetara ere. Aitzitik, datozen urteetarako langileen eta enpresarien arteko borroka areagotzea espero behar da. Orduan ikusi beharko da nola kokatuko den BSW Ale-

DIE LINKE

CHRISTIAN MANG / REUTERS

maniako kapitalaren aldarrikapen gero eta premiazoagoen aurrean: 42 orduko astea, erretiro-adinaren igoera gutxienez 70 hamar urtera arte, greba-eskubidearen murrizketa sektore publikoan eta sozietateen gaineko zergaren murrizketa. Gatazka horretan zatiketa potentzial baten itzala ikus liteke.

Die Linkeren ustez, BSWren politika ekonomikoa eta sozialak, batez ere asiloari buruzkoak, frogatzen dute alderdi berria Die Linketik ateratako eskuindarren zatiketa hutsa izan zela. BSWk berak ere argi azpimarratzen du ez duela "Die Linke 2.0" bat izan nahi. Berbarako, Saxoniako BSWko hautagai nagusia den Sabine Zimmermann Die Linkeko buruzagi ohiak hala ikusten du bere alderdia: "SPDren eskuinean eta CDUren (kristau-demokratik)

ezkerrean dago". Hauteskunde gauean, Zimmermannek azpimarratu zuen ARD Alemaniako telebista publikoan CDUk eta BSWk bazituztela adostasun politiko garrantzitsuak, batez ere "hezkuntzan eta migrazio politikan".

MAILUAREN ETA INGUDEAREN ARTEAN

BSW Die Linkeren eskuinean dago politika ekonomikoa eta immigrazio-politiketan, baina eskuineko zatiketa hutsaren irudia ez da hain argia BSWren funtsezko gai batean: bakea eta distentsio politikak. Wagenknechten aldeko Bundestageko diputatuek, batez ere bake eta atzerri politikan zituzten desadostasunengatik egin zuten alde Die Linketik. Beren irteeraren arrazoi nagusietako bat izan zen Die Lin-

SPD

Askok pentsatu zuten BSWk botoak AfD eskuin muturreko alderdiari –behean ezkerrean haren jarraitzaile bat– kendu ahal izango zizkiola, baina ez, batez ere Die Linkeri –ezkerrean goian– eta SPDri kendu dizkio.

kek ez kritikatzeari behar beste Mendebaldeak Ukraina sostengatzera bideratutako politikak. Adibidez, Die Linkek gobernu federalean SPD eta Berdeekin parte ez hartzeko arrazoia izan da hark NATOren aurka zuen posizioa, eta Wagenknecht eta beste diputatu batzuk beti egon dira aurkako jarrera hori defenditzen. Estrategia horrek, ordea, porrot egin zuen 2021eko hauteskunde federaletan.

Hori guztia kontuan hartuta, erraz ulertzen da zergatik Die Linkeko oinarrizko kide eta hautesle asko BSWra pasatu diren, batez ere ekialdean. BSW Die Linke-aren eskuinean dago gai sozio-ekonomikoetan, edota immigrazioari dagokionez, baina oraindik establishmentaren aurkako indartzat har daiteke. Die Linke da oraindik Bundestag-eko establishmentaren aurkakoena, baina gero eta gutxiago, eta gero eta gehiago ikusten da SPDren eta Berdeen arrisku gabeko luzapen gisa, haiek baino pitin bat ezkerrekoak.

Immigrazioa ere BSWren kezka nagusien artean ari da finkatzen. Alderdiaren sorreran gaia ez zen asko aipatu, baina azken hilabeteetan eztabaidagai nagusietako bat bihurtu da, Ukrainako gerraren eta gai sozialen maila berean. Duela hamar urte, Deutsche Bank "erloju-bonba" zela esan zuen Wagenknechtek, eta gaur egun gauza bera esaten du migratzaileei buruz. Uztailaren erdialdean zera idatzi zuen X [Twitter] sare sozialean: "Gelditu erloju-bonbak sarrarazten dituen kontrolik gabeko immigrazioa". Sabine Zimmer-

mann bere alderdikidea ere argi mintzatu zen Saxoniako hauteskunde ondorengo balorazioan: aldatu beharreko politiketan lehentasuna eman zion kontrolik gabeko immigrazio politikak aldatzeari. Lehenik hori, hezkuntza eta bakea gero datoz.

Immigrazio politiketan, BSWk eskuinaren joera orokorrari jarraitu dio, uste argirik gabe. Hori hauteskunde-taktika batek eragindakoa balitz, BSWk jakin beharko luke AfDrekiko hurbilketa horrek azken honi bakarrik egiten diola mesede. Izan ere, immigrazioa mugatzeko lehentasuntzat duten boto-emaeleek nahiago dute jatorrizkoa kopia baino.

Aldi berean, poztu beharra dago BSWk, adibidez, European irismen ertaineko misil nuklearrak jartzeko erreferenduma egitea eskatzen duelako. Alemaniako lau milioi herritar agertu ziren misilak ezartzearen aurka 1980ko hamarkadan "Krefeldeko deia" sinatu zutenean. Olaf Scholz kantzillerrak eta Omid Nouripour Berdeen presidentekideak bat-batean egin dute Errusiarekin negoziatzeko deia, eta hori bada Ukrainaren egoera ahulagatik, amerikarrak erretiratzeko ari direlako eta Ukrainako herritarrak ere gero eta nekatuago daudelako, baina adierazpen horiek egiteko arrazoi erabakigarria BSWren emaitza onak izan dira.

ZALANTZAZKO ETORKIZUNA

BSWren etorkizuna, neurri handi batean, estatuko eta nazioarteko giro politikoaren arabera izango da. Dato-

BSWren etorkizuna zalantzaz beterik ageri da gai batzuetan duen jarrera nahasiagatik; eta bereziki, kontraesankorra da esku batekin soldatapekoen interesak defendatu nahi izatea eta bestearekin kapitalarenak

zen hamarkadetan, ziur aski, Txinaren aurkako gerra hotza izango da nagusi, "autokrazien aurkako demokrazien" diskurtso sinesgaitzarekin legitimatuko dena. Distentsio politikak dira BSW beste alderdietatik gehien bereizten dutenak, hutsune hori berak betetzen du nagusiki. Eta are gehiago izango da horrela, Die Linke urrian egin beharreko kongresuan NATOrekiko jarrera kritikoa arintzeko ikuspegiak irabazten badu.

Eremuaren bestaldean, AfDk gobernu-indar bihurtu nahi badu, egun EB, euroa, AEBak eta NATOrekiko ikuspegi adiskidetsuagoa landu beharko du. Indar eskuindar eta arrazista gisa, AfD Alemaniako beste alderdi burgesekin aliantzak osatzeko moduan egongo da, mendebaldeko aliantzaren eta "gure balioen defentsaren" konpromisoan oinarrituta. Italiako eta Frantziako eskuin muturreko alderdi modernizatzaileek egindako bidea da boterea lortzeko duen bide bakarra, hau da, alderdiaren melonizazioa.

Bitartean, atzerri politikaren bila-kaera erabakigarria izango da BSWren etorkizunerako. Hala ere, bere distentsio politika zorrotza erakargarria izan badaiteke ere, bere etorkizuna zalantzaz beterik ageri da beste gai batzuetan duen jarrera nahasiagatik, eta bereziki kontraesankorra da esku batekin soldatapekoen interesak defendatu nahi izatea eta bestearekin kapitalarenak. ●